

Vergaderjaar 2013–2014

29 544

Arbeidsmarktbeleid

Nr. 513

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 april 2014

Het bestrijden van de jeugdwerkloosheid is voor het kabinet een sociale en economische noodzaak. Het uiteindelijke doel is dat er geen jongere zonder diploma van school gaat en dat iedere jongere werk kan vinden. Hoe minder jeugdwerkloosheid, hoe meer toekomstperspectief. Voor jongeren en voor Nederland.

Stijging werkloosheid

De jeugdwerkloosheid is in de afgelopen jaren als gevolg van de economische crisis sterk toegenomen. In april 2011 was bedroeg de jeugdwerkloosheid 9% en in januari 2013 was dit opgelopen naar 15%. Inmiddels is de jeugdwerkloosheid gestegen naar 16,3% (februari 2014). Dat zijn 135 duizend jongeren.

Daarbij geldt dat de werkloosheid onder jongeren niet gelijk is verdeeld. Het werkloosheidspercentage onder jongeren zonder startkwalificatie (19,3 procent) is aanzienlijk hoger dan onder jongeren met een startkwalificatie (12,8 procent) of onder hoger opgeleide jongeren (10,9 procent).¹ Ook jongeren met een niet-westerse achtergrond zijn vaker werkloos. De afgelopen vijf jaar is de werkloosheid onder niet-westerse migrantenjongeren harder gestegen dan onder jongeren met een Nederlandse achtergrond.

Voor jongeren is deze situatie zeer ingrijpend. Het is een hard gelag voor jongeren die hun baan verliezen en jongeren die hun diploma behalen en die iets van hun leven willen maken, om geen baan te kunnen vinden. Jeugdwerkloosheid breekt kansen in de knop en kan de gewenste

¹ Werkloosheidscijfers naar opleidingsniveau zijn alleen beschikbaar op kwartaalbasis, en niet gecorrigeerd voor seizoenen. Genoemde cijfers betreffen het 4^e kwartaal 2013. Voor het totaal jongeren bedroeg de werkloosheid in dit kwartaal 14,8% (zie: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71738NED&D1=26&D2=0&D3=0-1&D4=0,3,10-11&D5=69&HD=140325-1050&HDR=T,G2&STB=G4,G1,G3>).

ontwikkeling van jongeren belemmeren. Een slechte start op de arbeidsmarkt werkt vaak lang door. Niet alleen als het gaat om werk en inkomen. Hoe langer het duurt voor jongeren om een vaste baan te vinden, hoe langer het bijvoorbeeld ook duurt voor ze een eigen woning kunnen kopen.

Het is sociaal noch economisch gewenst het arbeidspotentieel van jongeren onbenut te laten. Nu is het voor jongeren lastig een baan te vinden, maar als de economie weer aantrekt zullen werkgevers een beroep doen op geschoolde en gekwalificeerde werknemers. Het is bekend dat als het economisch weer beter gaat, jongeren daarvan het eerste profiteren.

Het kabinet geeft daarom de hoogste prioriteit aan het verbeteren van de startpositie van jongeren. Jongeren zitten op school, hebben werk of zitten in trajecten die naar naartoe leiden. Dit vanuit de visie dat investeren in onze jongeren noodzakelijk is voor hun eigen welzijn, voor het bevorderen van maatschappelijke rust en ontwikkeling, voor het investeren in het menselijk kapitaal van al onze jongeren en het daarmee anticiperen op toekomstige vraag naar personeel. Dit is goed voor het welzijn van jongeren maar zeker ook voor onze economie. Grote maatschappelijke vraagstukken die op ons afkomen door ontwikkelingen in wetenschap, technologie en toenemende globalisering, de vergrijzing van de samenleving zijn van invloed op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om slimme oplossingen van denkers en doeners met lef en durf om problemen aan te pakken. Jongeren zijn hiervoor nu en op termijn hard nodig. Het blijft noodzakelijk om met alle verantwoordelijke partijen te blijven investeren in de arbeidsmarktpositie van jongeren. Natuurlijk zijn jongeren zelf verantwoordelijk voor hun eigen leven en carrière, maar het oplossen van de jeugdwerkloosheid is een gemeenschappelijke opdracht. Het kabinet neemt die opdracht serieus.

Reden voor het kabinet om in maart 2013 de Aanpak jeugdwerkloosheid aan de Tweede Kamer te presenteren (Kamerstuk 29 544, nr. 438). Aanvullend zijn in het sociaal akkoord en de begrotingsafspraken 2014 extra maatregelen genomen om de arbeidsmarktpositie van jongeren te vergroten. Met deze aanpak wil het kabinet – in samenwerking met de jongeren zelf, de gemeenten, sociale partners, onderwijsinstellingen en de Ambassadeur aanpak jeugdwerkloosheid – tot een aanpak van de jeugdwerkloosheid komen die leidt tot kwalitatieve en structurele verbetering van de positie van jongeren. De pijlers in de aanpak steunen op het voorkomen van jeugdwerkloosheid door structurele verbeteringen in het onderwijs, het investeren in regionale actieplannen van verantwoordelijke wethouders en hun samenwerkingspartners, het cofinancieren van sectorplannen voor het bevorderen van instroom van jongeren op banen bij werkgevers en het benoemen van een Ambassadeur aanpak jeugdwerkloosheid.

Deze brief informeert Uw Kamer, mede namens de Minister van Economische Zaken, over de aanpak jeugdwerkloosheid en de agenda voor de komende periode. Hiermee geven we mede invulling aan de toezeggingen van de Kamerleden Karabulut (SP) en De Graaf (PVV) om te rapporteren over de uitvoering van de plannen inzake de jeugdwerkloosheid en de activiteiten van de ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid.² Een overzicht van de specifieke maatregelen is opgenomen in de bijlage.

² Kamerstuk 33 400 XV.

De Aanpak Jeugdwerkloosheid

De basis ligt in het onderwijs

De preventie en aanpak van jeugdwerkloosheid start bij goed onderwijs en het behalen van een startkwalificatie. Dat biedt jongeren kans op een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Daarom hebben we fors ingezet op verhoging van de kwaliteit van het onderwijs en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. We hebben een stevige impuls gegeven aan loopbaanoriëntatie en betere voorlichting op scholen om te voorkomen dat jongeren kiezen voor studies waar te weinig werk voor is. Dankzij een forse inspanning van onderwijsinstellingen en gemeenten is het aantal voortijdige schooluitvallers sinds 2002 gedaald van 71.000 naar 27.950 in 2013.

Naast het behalen van een startkwalificatie zijn een goede oriëntatie op de arbeidsmarkt en goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt cruciaal. De Minister van OCW vraagt scholen al in het primair onderwijs te starten met het ontwikkelen van talenten en met oriëntatie op beroepen en opleidingen. Zij gaat in gesprek met het bedrijfsleven om hen vroeg in de loopbaankeuze van jongeren te betrekken. In het hoger onderwijs en vanaf april ook in het mbo krijgen jongeren de beschikking over een studiebijsluiter met relevante informatie over ondermeer studiesucces, kans op slagen en kans op werk. Jongeren zijn daardoor beter in staat om een goede studiekeuze te maken.

Ten slotte blijkt uit de voorlopige resultaten van het onderzoek naar de invoering van School EX 2.0 dat dit heeft bijgedragen aan het langer doorleren van jongeren in het mbo. Dit vergroot hun kansen op de arbeidsmarkt. Jongeren geven in een enquête daarover aan dat de exitgesprekken die zij op school voeren van invloed zijn op hun keuze voor vervolgstappen in het onderwijs.

Op 13 mei 2013 is het Nationaal Techniekpact 2020 door een groot aantal partijen (bedrijfsleven, werknemers, het onderwijs en de (regionale) overheden) afgesloten (Kamerstuk 32 637, nr. 57). Het pact is langs drie actielijnen opgesteld: kiezen voor techniek, leren in de techniek en werken bij de techniek met bijbehorende 22 acties die zich richten op de knelpunten binnen de technische arbeidsmarkt.

Jongeren aan het werk

De concrete bemiddeling en begeleiding van jongeren naar een (vervolg)opleiding of een baan gebeurt in de regio's. Dat is de plek waar gemeenten en hun samenwerkingspartners met kennis van de lokale en regionale situatie jongeren gepaste ondersteuning kunnen bieden.

Alle 35 arbeidsmarktregio's werken hard aan de uitvoering van hun plan van aanpak jeugdwerkloosheid in samenwerking met ROC's, RMC's of via leerwerkloketten, UWV, Kenniscentra/SBB, werkgevers(koepels) en jongeren zelf.

Uit de quick scan en de monitor³ die de Minister van SZW elk half jaar laat uitvoeren blijkt dat de arbeidsmarktregio's vooral inzetten op coachings- en begeleidingstrajecten en het realiseren van meer leerwerkervaringstrajecten.

In termen van gerealiseerde plaatsingen (september 2013 tot februari 2014) variëren de resultaten per regio van enkele tot enkele honderden plaatsingen op banen, leerwerkbanen en stages.

³ www.gemeenteloket.minszw.nl onder «Jeugdwerkloosheid».

Voor het bereiken van deze plaatsingen hebben de regio's veelvuldig generieke arbeidsmarktinstrumenten ingezet die bedoeld zijn om werkgevers net dat extra duwtje te geven en hen te stimuleren jongeren in dienst te nemen. De regio's faciliteren de begeleiding, bemiddeling en plaatsing van jongeren met de inzet van ondermeer jongerenvouchers, loonkostensubsidies en plaatsingsbonussen.

Ook de bestuurscolleges van St. Eustatius, Saba en Bonaire hebben plannen ingediend voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. De eilanden rapporteren halfjaarlijks aan de CN tafel, het interdepartementale overleg voor Caribisch Nederland.

Met de premiekortingsregeling voor werkgevers, die ingaat vanaf 1 juli 2014, stimuleren we dat werkgevers jongeren met een uitkering een kans bieden op een baan. We richten ons hiermee op de jongeren die het verst van de arbeidsmarkt afstaan en ondersteuning hard nodig hebben.

Publicatie van vacatures specifiek voor jongeren kan bijdragen aan het vergroten van de baanzoekkansen van jongeren. Daarom heeft het kabinet het mogelijk gemaakt dat werkgevers tijdelijk vanaf januari 2014 tot januari 2016 in hun vacatures op werk.nl specifiek mogen vragen om jongeren. Van 1 januari tot en met 18 maart 2014 zijn er al 391 vacatures speciaal voor jongeren gemeld.⁴

De kwetsbare positie van jongeren met een migrantenachtergrond vraagt ook in de aanpak van de jeugdwerkloosheid om specifieke accenten. Initiatieven die op verschillende plekken in de regio's bedacht en uitgevoerd worden, zoals JINC, KIX en de Buzinezzclub, bereiken deze jongeren met vroegtijdige oriëntatie op het voortgezet en beroepsonderwijs, kennismaking met specifieke sectoren, het vinden van een stage, het vergroten van werknemersvaardigheden en het versterken van het netwerk van deze jongeren. De ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid ondersteunt deze initiatieven bij hun uitrol naar andere gemeenten.

De ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid, Mirjam Sterk, trekt sinds haar start in april 2013 elke week door het land om jeugdwerkloosheid op de kaart te zetten. De activiteiten van Mirjam Sterk richten zich op de thema's: stages en leerbanen, werk, ondernemen, school en toekomst, coaching en jongeren aan zet.⁵ Meer informatie over de aanpak van Mirjam Sterk kunt u vinden in de bijlage.

Nu zijn er dan weliswaar minder banen beschikbaar maar de economische vooruitzichten zijn voorzichtig gunstiger en is het noodzakelijk nu al te investeren in de arbeidsmarktpositie van de jongeren. Daarom ook willen we met de inzet van extra leerbanen bij sectoren via de sectorplannen de instroom van jongeren bij bedrijven bevorderen. Leerbanen zijn uitermate geschikt voor jongeren om op de werkvloer het vak te leren onder begeleiding van ervaren werknemers. De eerste groep sectoren is volop aan de slag met ondermeer het bevorderen van instroom van jongeren, het behoud van vakkrachten en het begeleiden van mensen naar (ander) werk. Op basis van de tot nu toe goedgekeurde plannen komen er 5.835 extra leerbanen bij in de sectoren Bouw, Procesindustrie, Schilders & Afbouw en Transport & Logistiek. Ook in de overige ingediende plannen uit de eerste tranche is veel aandacht voor de aanpak van jeugdwerkloosheid.

⁴ Daarbij geldt dat jongeren natuurlijk altijd mogen reageren op alle vacatures.

⁵ Een toelichting op de actielijnen en activiteiten staat op www.ditissterkteam.nl.

De hier beschreven activiteiten kunnen in verbinding met elkaar een versterkend effect genereren waar het gaat om jongeren op weg te helpen naar werk. Voor de periode van april 2013 tot april 2015 is een ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid aangesteld die zorgt dat de regionale en sectorale aanpak van jeugdwerkloosheid elkaar versterken, dat partijen van elkaars inzet weten en samen op zoek gaan naar kansen en mogelijkheden om initiatieven beter te laten werken.

Agenda voor het komende jaar: de aanpak op de langere termijn

De jeugdwerkloosheid staat hoog op de agenda van alle partijen. We gaan het komend jaar door met het verbeteren van het onderwijs om de aansluiting met de arbeidsmarkt te optimaliseren. Juist door op deze intensieve wijze de aanpak van de jeugdwerkloosheid ter hand te nemen, wordt het zichtbaar waar er nog een tandje bij moet worden gezet en waar kansen liggen voor jongeren. Daarom ook willen we extra aandacht voor: het optimaliseren van het leren en de aansluiting met de arbeidsmarkt, instroom in de techniek en in het bijzonder de positie van migrantenjongeren.

Leren: een toekomstbestendig beroepsonderwijs.

Het werkloosheidpercentage onder jongeren zonder startkwalificatie ligt aanzienlijk hoger dan onder jongeren met een startkwalificatie. Van de jongeren met een startkwalificatie heeft een jaar later 72% een baan, van de jongeren zonder een startkwalificatie 41%. Het is daarom noodzakelijk te investeren in het behalen van startkwalificatie omdat daarmee de kansen op werk groter worden. We zetten in op het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs, voor alle jongeren, omdat dit essentieel is in de preventie van jeugdwerkloosheid en voortijdige schooluitval.

De aanpak van de jeugdwerkloosheid is gebaat bij een goede aansluiting van opleidingen op de vraag van de (regionale) arbeidsmarkt. Met het programma Focus op Vakmanschap is de basis gelegd voor een generieke kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Een goede aansluiting van het onderwijs bij de sterk veranderende arbeidsmarkt is hiervoor noodzakelijk. De Minister van OCW zal de Kamer voor de zomer informeren over plannen voor een toekomstbestendig beroepsonderwijs.

Het convenant Aanval op schooluitval loopt tot in 2015. De Minister van OCW is voornemens om ook ná 2015 middelen beschikbaar te stellen voor de aanpak van voortijdig schooluitval. Ook neemt de Minister van OCW in de aanpak van jeugdwerkloosheid haar eigen verantwoordelijkheid en onderzoekt in hoeverre het mogelijk is om werkgevers aan te sporen hun jonge werknemers zonder startkwalificatie te stimuleren weer 1 dag naar school te gaan, zodat ook zij een duurzame(re) plek op de arbeidsmarkt verwerven. De Minister en de Staatssecretaris van OCW willen de waardering voor beroepsvaardigheden vergroten en daarmee de keuze voor vakmanschap en de instroom van vakmensen op de arbeidsmarkt positief beïnvloeden. Ruimte voor de ontwikkeling van praktisch talent van leerlingen in het funderend onderwijs is een eerste noodzakelijke stap daarin. Het kabinet reageert binnenkort op de recente aanbevelingen van de SER hierover.

Vergroten instroom in de Techniek

De technische sectoren bieden redelijke tot goede perspectieven op een baan voor jongeren. Hoewel de instroom in technische opleidingen toeneemt is het voor jongeren nog steeds niet vanzelfsprekend om voor een technisch beroep te kiezen.

Het Techniepact bevat activiteiten om kinderen al in het primair onderwijs vertrouwd te maken met techniek, om de technische opleidingen beter toe te snijden op de behoefte en belangstelling van jongeren en om het werken in een technisch beroep aantrekkelijker te maken. Zo stelt het kabinet onder andere voor de periode 2014–2017 met het Regionaal Investeringsfonds mbo 100 miljoen euro beschikbaar.⁶ De Ministers van OCW en EZ werken daarin samen om de samenwerking tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven te verbeteren en zo de aansluiting van het onderwijs met de arbeidsmarkt te verbeteren. Daarnaast zullen alle basisscholen in 2020 structureel wetenschap en technologie aanbieden in hun curriculum. In het vmbo worden de beroepsgerichte examenprogramma's aangepast om onder andere beter aan te sluiten bij de arbeidsmarktbehoefte en het vervolgonderwijs in de regio.

Aandacht voor migrantenjongeren

Jongeren met een niet-westerse achtergrond zijn harder geraakt door de economische crisis. Hun positie op de arbeidsmarkt blijft kwetsbaar doordat ze te vaak kiezen voor studies met een slechter perspectief op de arbeidsmarkt, zij een onvoldoende beeld hebben van de arbeidsmarkt, een eenzijdig netwerk en te weinig soft skills bezitten. Ook ervaren zij meer moeite met het vinden van een goede stage.⁷ In de kabinetsreactie op het Jaarrapport Integratie 2013⁸ is de Minister van SZW ingegaan op de aanpak van die problemen waar jongeren met een niet-westerse achtergrond vaker mee te maken hebben. Het programma «School Ex 2.0» dat jongeren op mbo niveau 1 en 2 stimuleert om door te leren kan soelaas bieden. Juist migrantenjongeren hebben belang bij persoonlijke begeleiding. Ook in de regionale aanpak jeugdwerkloosheid wordt gewerkt aan de positie van migrantenjongeren op de arbeidsmarkt met lokale initiatieven. Het uitrollen van deze initiatieven naar andere plekken in het land is dan ook zeer waardevol. De ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid verricht hierin nuttig werk door in de regio te ondersteunen in het uitrollen naar andere gemeenten. Zo heeft zij samen met de gemeenten Amsterdam en Rotterdam en de SER-leden VNO-NCW / MKB-Nederland, FNV Jong, CNV Jongeren en MHP Young Professionals het initiatief genomen voor Link2Work. Jongeren worden verbonden aan bedrijven en bedrijfsmentoren die hen helpen bij studiekeuze, zoeken naar (leer)baan of stage en bij het ontwikkelen van werknemers- en sollicitatievaardigheden.

Aan de slag

De arbeidsmarktregio's en sectoren zijn voortvarend aan de slag met de uitvoering van hun plannen voor de aanpak jeugdwerkloosheid. Momenteel beoordeelt het Ministerie van SZW de aanvragen die de 34 arbeidsmarktregio's hebben ingediend voor de extra ESF-middelen voor de regionale aanpak van jeugdwerkloosheid. Zij krijgen 36 miljoen euro uit ESF om hun aanpak meer dan te verdubbelen.

Sectoren voeren de sectorplannen uit met ook daar mogelijkheden voor jongeren om op leerbanen in te stromen bij werkgevers. De tweede tranche voor de sectorplannen gaat van start vanaf april 2014. De Minister van SZW zal uw Kamer in het voorjaar informeren over de voortgang.

⁶ Dit fonds staat open voor bekostigde mbo-opleidingen in alle sectoren.

⁷ SCP, Jaarrapport Integratie 2013, 2014.

⁸ Kamerstuk 32 824, nr. 51.

Met de premiekortingsregeling voor werkgevers krijgen jongeren met een uitkering meer kans op een baan. De Minister van SZW zal dan ook actief publiciteit geven aan de mogelijkheden en kansen die deze regeling biedt voor zowel werkgevers als werkzoekende jongeren in de aanpak van de jeugdwerkloosheid.

We zijn een jaar geleden gestart met de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Er is in dat eerste jaar al veel bereikt en in gang gezet, maar we zijn er nog niet. Daarvoor zijn er nog teveel jongeren op zoek naar een stageplek en op zoek naar een baan. Het kabinet gaat onverminderd door met het bestrijden van de jeugdwerkloosheid.

De Ministers van OCW en SZW gaan ook het komende jaar, samen met de ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid en waar het gaat om ondernemerschap en Techniekpact met de Minister van EZ, in de arbeidsmarktregio's in gesprek.

Samen met wethouders, werkgevers, werknemers, onderwijsinstellingen en jongeren zullen we de voortgang bespreken, zij hebben de aanpak in dit eerste jaar breed gesteund met hun verschillende initiatieven. We willen een bijdrage leveren door partijen bijeen te brengen en te blijven stimuleren plekken voor jongeren te realiseren. Daarbij kijken we naar knelpunten, aansluitingsproblemen én kansen en nieuwe initiatieven die elders goed kunnen worden benut.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

Bijlage

Deze bijlage geeft een overzicht van de specifieke maatregelen en gaat vervolgens uitgebreid in op de stand van zaken en uitvoering van de maatregelen in het onderwijs, van de regionale aanpak jeugdwerkloosheid, van de sectorplannen en de activiteiten van de ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid.

De maatregelen aanpak jeugdwerkloosheid

Precies een jaar geleden informeerden wij u over de Aanpak Jeugdwerkloosheid. Daarna heeft het kabinet aanvullende maatregelen genomen en samen met werkgevers en werknemers afspraken gemaakt over hervormingen van de arbeidsmarkt en versterking van de economie. Kern is een integrale aanpak, samen met de jongeren zelf, de gemeenten, UWV, sociale partners, werkgevers en vakbonden en scholen. Mirjam Sterk is aangesteld als ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid. Daarbij is bijzondere aandacht voor jongeren die relatief hard getroffen worden door de oplopende jeugdwerkloosheid, zoals jongeren zonder startkwalificatie en migrantenjongeren. Hieronder een overzicht van de specifieke maatregelen.

- School en Toekomst. Een startkwalificatie vormt de basis voor een start op de arbeidsmarkt. Daarom investeert het kabinet 600 miljoen euro voor het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Op 13 mei 2013 is het Nationaal Techniepact 2020 door een groot aantal partijen (bedrijfsleven, werknemers, het onderwijs en de (regionale) overheden) afgesloten. Het pact is langs drie actielijnen opgesteld: kiezen voor techniek, leren in de techniek en werken bij de techniek met bijbehorende 22 acties die zich richten op de knelpunten binnen de technische arbeidsmarkt.
- Voor School EX 2.0 is 25 miljoen euro beschikbaar gesteld.
- Voor de regionale aanpak jeugdwerkloosheid is 25 miljoen euro uitgetrokken voor de 35 arbeidsmarktregio's voor plannen om jongeren aan de slag te krijgen en te houden.
- Bovenop de 25 miljoen euro voor de regionale aanpak is 36 miljoen euro uit het Europees Sociaal Fonds beschikbaar voor de arbeidsmarktregio's.
- Er is 600 miljoen euro beschikbaar gesteld voor sectorplannen. In het Begrotingsakkoord is samen met D66, de ChristenUnie en de SGP afgesproken dat ten minste een derde van die 600 miljoen euro naar bestrijding van de jeugdwerkloosheid gaat.
- Voor de periode van april 2013 tot april 2015 is een ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid aangesteld die zorgt dat de regionale en sectorale aanpak van jeugdwerkloosheid elkaar versterken.
- Met ingang van 1 juli 2014 wordt een premiekorting ingevoerd voor werkgevers die een jongere uitkeringsgerechtigde in dienst nemen. In de begrotingsafspraken is hiervoor in totaal 300 miljoen euro gereserveerd.
- 205 miljoen euro gaat vanaf 2014 jaarlijks naar werkgevers die voor meer praktijkleerplaatsen zorgen voor het stimuleren van het praktijkleren.
- Werkgevers mogen tijdelijk vanaf januari 2014 tot januari 2016 in hun vacatures op werk.nl specifiek vragen om jongeren. Van 1 januari tot en met 18 maart 2014 zijn er 391 vacatures speciaal voor jongeren gemeld

School en Toekomst

Goed en uitdagend onderwijs, dat aansluit op de behoefte van de arbeidsmarkt en een stevige aanpak van schooluitval, zijn een krachtig instrument bij de preventie en aanpak van jeugdwerkloosheid. Met Focus op Vakmanschap is de basis gelegd voor een generieke kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Een goede aansluiting van het onderwijs bij de arbeidsmarkt is hiervoor noodzakelijk. De Minister zal de Kamer voor de zomer informeren over plannen voor een toekomstbestendig beroepsonderwijs. Het kabinet investeert daarom € 600 miljoen extra in de kwaliteit van onderwijs, onder meer door extra middelen uit te trekken voor betere leraren en schoolleiders, extra onderwijstijd en beter praktijkonderwijs. Een startkwalificatie vormt de basis voor de start op de arbeidsmarkt. Uit recente gegevens van de jongeren onder de 23 jaar die in schooljaar 2011/2012 het onderwijs verlieten, blijkt dat belang eens te meer: van de jongeren met een startkwalificatie heeft een jaar later 72% een baan, van de jongeren zonder startkwalificatie 41%. Jongeren moeten nu en in de toekomst kunnen rekenen op een goed en duurzaam perspectief op de arbeidsmarkt. Dat vereist een gezamenlijke inzet op een aantal fronten.

Aanval op schooluitval en baankansen vergroten

Sinds 2002 is het aantal jongeren dat het onderwijs zonder startkwalificatie verlaat, gedaald van 71.000 naar 27.950 in 2013. Deze zeer succesvolle aanpak is het resultaat van een goede regionale samenwerking tussen het voortgezet onderwijs, het beroepsonderwijs, gemeenten en andere partners, zoals zorg en hulpverlening. Het convenant Aanval op schooluitval loopt tot in 2015. De Minister van Onderwijs is voornemens om ook ná 2015 middelen beschikbaar te stellen. Succesvolle elementen van de aanpak, zoals de prestatiesubsidie, transparantie over resultaten van de instellingen en focus op de regionale ketenaanpak blijven daarin centraal staan.

Naast het voorkomen van schooluitval, wil het kabinet ook aan jongeren die al uitgevallen zijn weer perspectief bieden op een goede positie op de arbeidsmarkt. Met de regionale ketenaanpak is ook «het sturen op cijfers» een belangrijke succesfactor bij de aanpak van schooluitval. Deze DUO-gegevens kunnen wij ook inzetten voor de preventie en aanpak van jeugdwerkloosheid. Gemeenten en regio's moeten daarvoor de beschikking krijgen over informatie waarmee ze eerder uitgevallen jongeren gericht kunnen begeleiden naar werk, opleiding of andere vormen van participatie. Dit wil het kabinet faciliteren via het combineren van uitval-gegevens van Dienst Uitvoering Onderwijs met regiogegevens van UWV, SUWI en Inlichtingenbureau. Met de pilot in Zuid-West Friesland (zie kader) is aangetoond dat het gebruik van gegevens leidt tot een adequate begeleiding van uitgevallen jongeren; de Minister wil alle regio's aansporen dit goede voorbeeld te volgen.

Het Ministerie van OCW neemt in de Aanpak van jeugdwerkloosheid haar eigen verantwoordelijkheid en onderzoekt in hoeverre het mogelijk is om werkgevers aan te sporen hun jonge werknemers zonder startkwalificatie te stimuleren weer 1 dag naar school te gaan, zodat ook zij een duurzame(re) plek op de arbeidsmarkt verwerven.

Pilot Zuid-West Friesland voortijdig schoolverlaters

De regio Zuid-West Friesland heeft de situatie van hun voortijdig schoolverlaters van 1 oktober 2012 (schooljaar 2011–2012) op 1 januari 2014 volledig in beeld gebracht. De cijfers zijn deels verheugend: op 1 januari 2014 had 20% van de jongeren alsnog hun startkwalificatie behaald en bleek 28% weer naar school te gaan.

Deel van het succes is ongetwijfeld de aanpak van Zuid-West Friesland: de afdelingen leerplicht, RMC en Sociale Zaken werken nauw samen. Ook in de uitwisseling van GBA- en DUO-gegevens. Jongeren worden vanaf de uitval direct begeleid. Iedere drie maanden is er contact. Ook als de jongeren werk hebben, worden zij gestimuleerd alsnog hun startkwalificatie te behalen. Helaas is ook 52% op 1 januari 2014 nog vsv'er. Daarvan bleek de helft wel te werken. De meesten echter via een uitzendbureau of met een tijdelijk contract.

Samen met OCW gaat Zuid-West Friesland regionale werkgevers benaderen met het verzoek om jonge werknemers zonder startkwalificatie minimaal 1 dag per week naar school te sturen.

School en toekomst: vroegtijdige oriëntatie op beroep en studie is belangrijk

Een deel van de jeugdwerkloosheid wordt veroorzaakt door een mismatch op de arbeidsmarkt. Jongeren kiezen voor studies waar te weinig werk voor is. Naast een verkeerde studiekeuze kan ook het onvoldoende beheersen van vaardigheden oorzaak zijn van de mismatch op de arbeidsmarkt. Bedrijven vragen steeds vaker om excellent vakmanschap (hard skills) en goede werknemersvaardigheden (soft skills). Daarbij staan motivatie, zelfvertrouwen en sociale en communicatieve vaardigheden, zoals taalbeheersing, netheid en beleefdheid, centraal. De Minister en de Staatssecretaris van OCW willen de waardering voor beroepsvaardigheden vergroten en daarmee de keuze voor vakmanschap en de instroom van vakmensen op de arbeidsmarkt positief beïnvloeden. Ruimte voor de ontwikkeling van praktisch talent van leerlingen in het funderend onderwijs is een eerste noodzakelijke stap daarin. Het kabinet reageert binnenkort op de recente aanbevelingen van de SER hierover.⁹ De Onderwijsraad is kritisch op de huidige vorm waarin LOB (loopbaan oriëntatie- en begeleiding) plaatsvindt. De nieuwe SBB Barometer laat zien dat studenten nog te vaak opleidingen met weinig perspectief kiezen. OCW en SterkTeam richten zich op het verder brengen van goede voorbeelden van loopbaanoriëntatie en begeleiding en het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven daarbij.

Daarom ook willen we die activiteiten in het land ondersteunen die kinderen en jongeren begeleiden in het ontdekken van hun talenten, wensen en mogelijkheden. We moeten daarin extra aandacht geven aan jongeren van allochtone afkomst. Allochtone jongeren kiezen te vaak voor opleidingen met een slecht perspectief op de arbeidsmarkt en hebben moeite met het vinden van een goede stage. De jongeren – en hun ouders – hebben vaak een onvoldoende beeld van de arbeidsmarkt, een eenzijdig netwerk en te weinig soft skills. Het informeren van jongeren over de arbeidsmarktperspectieven is niet alleen een zaak van het onderwijs, daar zijn ook de ouders en het bedrijfsleven bij nodig. Initiatieven zoals JINC (zie kader), KIX en Champs on stage kunnen jongeren daarbij helpen.

Uitgelicht: JINC

JINC helpt jongeren van 8 tot 16 jaar uit achterstandswijken die opgroeien met sociaaleconomische achterstand naar een goede start op de arbeidsmarkt. In samenwerking met bedrijven en scholen stelt JINC een programma op voor basisscholen en vmbo-scholen, gericht op taalontwikkeling, beroepsoriëntatie en sociale vaardigheden. Bedrijfsbezoeken («bliksemstages») helpen de leerlingen bij

⁹ Sociaal-Economische Raad, Handmade in Holland: vakmanschap en ondernemerschap in de ambachtseconomie, 2013.

het vormen van een beeld bij een beroep. Medewerkers van bedrijven zijn trainer of coach en dragen zo hun kennis en ervaring over. Professionals en ondernemers komen op uitnodiging van JINC naar scholen voor een inspirerende presentatie of workshop. JINC is actief in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Kennemerland, Brabant en Almere. In 2013 bereikte JINC ruim 28.000 leerlingen.

Vroegtijdige oriëntatie van jongeren op de arbeidsmarkt is belangrijk. De Minister van OCW vraagt scholen al vroeg in de schoolloopbaan, in het primair onderwijs, te starten met een goede oriëntatie op beroepen en opleidingen. Dat kan door inpassing van loopbaanoriëntatie in het onderwijsprogramma en door het stimuleren van goede samenwerking met het lokale bedrijfsleven. De Minister wil met het bedrijfsleven in gesprek om hen vroeg in de loopbaankeuze van jongeren te betrekken.

Techniek

De technische sectoren bieden redelijke tot goede perspectieven op een baan voor jongeren. Hoewel de instroom in technische opleidingen toeneemt is het voor jongeren nog steeds niet vanzelfsprekend voor een technisch beroep te kiezen. Het Nationaal Techniepact 2020 dat op 13 mei 2013 door een groot aantal partijen is gesloten bevat activiteiten om kinderen al in het primair onderwijs vertrouwd te maken met wetenschap en techniek, om de technische opleidingen beter toe te snijden op de behoefte en belangstelling van jongeren en om het werken in een technisch beroep aantrekkelijker te maken. In het Techniepact zijn hiervoor een tweeëntwintigtal acties afgesproken onder meer gericht op het kiezen voor een technische opleiding, het verbeteren van de opleidingen en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Zo stelt het kabinet onder andere voor de periode 2014–2017 met het Regionaal investeringsfonds mbo € 100 miljoen beschikbaar om de samenwerking om de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren, door het stimuleren van publiek-private samenwerking. Daarnaast zullen alle basisscholen in 2020 structureel wetenschap en technologie aanbieden in hun curriculum. In het vmbo worden de beroepsgerichte examenprogramma's aangepast om onder andere beter aan te sluiten bij de arbeidsmarktbehoefte en het vervolgonderwijs in de regio.

Betere voorlichting leidt tot betere aansluiting met de arbeidsmarkt

Om te bevorderen dat studenten kiezen voor opleidingen met goede arbeidsmarktperspectieven is stevig ingezet op het verbeteren van goede studievoorlichting. Al geruime tijd wordt onafhankelijke vergelijkende informatie over de opleidingen in het hoger onderwijs aangeboden door de door de overheid gesubsidieerde Stichting Studiekeuze123. In het bestuur van stichting hebben studenten en hogeronderwijsinstellingen zitting. De Stichting Studiekeuze123 heeft ook in opdracht van OCW en in samenwerking met de studentenorganisaties de zogenaamde studiebijsluiters («Studie in Cijfers») ontwikkeld die inmiddels door nagenoeg alle hogeronderwijsinstellingen wordt gebruikt in hun folders, voorlichtingsactiviteiten en op hun websites. De studiebijsluiters bevat informatie over de studenttevredenheid, het studiesucces, de kans op slagen, de kans op werk en de verwachte hoogte van het salaris. SBB is gevraagd om, net als voor het hoger onderwijs, voor het mbo een vergelijkbare studiebijsluiters te ontwikkelen. Deze bijsluiters zal in april gereed zijn voor gebruik door de instellingen.

De Minister van OCW heeft recent de portal «startstuderen.nl» geopend die scholieren, (aankomende) studenten en afgestudeerden informatie verschaft die van belang is voor een profielkeuze en studiekeuze en waar

ze aan moeten denken als ze zijn afgestudeerd. Een studiekeuzecheck met alle stappen die moeten worden doorlopen bij de aanmelding en inschrijving voor een opleiding is onderdeel van de site. Maar ook formele wet- en regelgeving en verwijzing naar sites met studiekeuze-informatie zoals Studiekeuze123 is er te vinden.

De Associate degree (Ad), die inmiddels een vaste plaats heeft gekregen in het hoger onderwijs, biedt mbo-afgestudeerden de mogelijkheid een goede stap om zich verder op te scholen en zich beter te positioneren op de arbeidsmarkt. Het Landelijke Platform Ad zet sterk in op voorlichting over de Associate degree.

School EX 2.0

Het is van belang om jongeren die aan het eind van een opleiding zijn en (tijdelijk) weinig kans op werk hebben, te stimuleren door te leren en te kiezen voor een opleiding op een hoger niveau of een opleiding met meer arbeidsmarktperspectief. Door intensieve begeleidingsgesprekken met jongeren te voeren wordt de kans op werk vergroot. Deze gesprekken moeten vast onderdeel worden van de loopbaan oriëntatie op school. Met het School Ex 2.0-programma heeft de Minister daaraan een impuls gegeven.

Later in 2014 rapporteert de Minister over de resultaten, maar met de nodige voorzichtigheid valt te constateren dat scholen op grote schaal exitgesprekken hebben gevoerd in het schooljaar 2012/2013. Zo heeft ongeveer driekwart van de respondenten met een MBO-BOL diploma en tweederde van de respondenten met een MBO-BBL diploma minimaal 1 keer met iemand van de school over vervolgstappen gesproken. Bijna 30% van de jongeren die een exitgesprek heeft gehad, geeft aan hierdoor in de keuze wat de vervolgstappen betreft beïnvloed te zijn. Onder de respondenten van het MBO-BOL niveau 1 is dat bijna 40%.

De regionale aanpak jeugdwerkloosheid

Het kabinet heeft € 25 miljoen beschikbaar gesteld voor een nieuwe impuls voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid in de arbeidsmarktregio's. De regio is de plek waar gemeenten en hun samenwerkingspartners, met kennis van de lokale en regionale situatie, jongeren die het op eigen kracht niet redden ondersteunen naar een opleiding of een baan.

Gezamenlijke aanpak

Om het gezamenlijke voornemen tot een regionale aanpak van de jeugdwerkloosheid te markeren hebben de Minister van SZW, de Ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid, vertegenwoordigers van de Programmaraad en vertegenwoordigers van de arbeidsmarktregio's op 17 april 2013 een intentieverklaring ondertekend. Vervolgens hebben de 35 arbeidsmarktregio's voor 1 juli 2013 een plan van aanpak ingediend om in aanmerking te komen voor een deel van de € 25 miljoen regionale middelen (verdeeld op basis van het aantal niet-werkende werkzoekende jongeren per regio). Het betreft cofinanciering, die de regio's minimaal verdubbelen. Om daadwerkelijk aan te kunnen sluiten bij de situatie ter plaatse is de arbeidsmarktregio's een grote mate van beleidsvrijheid gegeven bij de vormgeving van hun aanpak. Dat heeft geleid tot een grote diversiteit aan plannen. Na bestuurlijke afstemming van deze regionale plannen van aanpak, het beschikbaar stellen van de middelen (via een decentralisatie-uitkering) en bekrachtiging in een convenant is de regionale aanpak jeugdwerkloosheid in september 2013 van start gegaan.

Quick scan en monitoring van de regionale aanpak

Met een quick scan van de regionale plannen van aanpak¹⁰ zijn de belangrijkste regionale ambities, uitgangspunten, middelen en doelen samengevat. Om inzicht te krijgen in de verdere uitvoering, resultaten en voorbeelden van de regionale aanpak laat de Minister van SZW, in samenwerking met de arbeidsmarktregio's, halfjaarlijks een monitor uitvoeren (voorjaar 2014, najaar 2014 en voorjaar 2015). Hieronder worden, aan de hand van het eerste deelrapport van de monitor (meetpunt februari 2013),¹¹ de hoofdlijnen van de regionale aanpak jeugdwerkloosheid geschetst en (voor zover al beschikbaar) de eerste resultaten.

Focus op samenwerking en uitstroom

Alle arbeidsmarktregio's zetten zich actief in voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. De regio's benutten de gegeven beleidsvrijheid optimaal om aan te sluiten bij de arbeidsmarktsituatie ter plaatse. Zij doen dit in een bredere context van hun regionale arbeidsmarktbeleid en meer specifieke maatregelen om jeugdwerkloosheid te bestrijden en voorkomen, zoals School Ex 2.0, de VSV-aanpak, Techniepact en de initiatieven voor jongeren in de sectorplannen.

Nu de regionale aanpak enkele maanden op gang is, zijn enkele belangrijke overeenkomsten en verschillen waarneembaar. Zo worden de extra middelen in ongeveer 40% van de arbeidsmarktregio's vooral gebruikt om de bestaande aanpak te versterken (een aanpak die in veel gevallen is ontstaan tijdens het Actieplan Jeugdwerkloosheid 2009–2011). In ongeveer een kwart van de regio's wordt de huidige aanpak jeugdwerkloosheid vooral gezien als een impuls om de eerder opgebouwde structurele aanpak te versterken. Enkele regio's vullen de regionale aanpak in als tijdelijke crisisaanpak om jongeren aan het werk of terug naar school te helpen. De regio's zoeken in hun aanpak de samenwerking met een diversiteit aan partners: ROC's, RMC's, kenniscentra/SBB, UWV, werkgevers(koepels) en jongeren zelf.

Uit de uitkomsten van de monitor blijkt dat veel regio's kiezen voor (een combinatie van) verdieping van bestaand beleid (bijvoorbeeld voor jongeren met een WWB- en WW-uitkering) en verbreding naar andere doelgroepen, zoals ontwikkeling van beleid voor niet-uitkeringsgerechtigden. Ongeveer 80% van de regio's hanteert een brede doelgroep en richt zich op alle jongeren die werkloos zijn of met werkloosheid worden bedreigd. Een kleine minderheid richt zich op een specifieke doelgroep, bijvoorbeeld jongeren met een uitkering of jongeren in een kwetsbare positie.

De projecten die de regio's inzetten richten zich daarbij op drie doelen: jongeren toeleiden naar (leerwerk)banen, stage of onderwijs («uitstroom»), voorkomen van werkloosheid/uitval uit het onderwijs («instroom») en onderwijs- en arbeidsfit houden/maken van jongeren. Van deze drie doelen ligt de focus over de gehele linie vooral op het vergroten van de uitstroom naar werk en het onderwijs- en arbeidsfit maken/houden van jongeren.

Sommige regio's concentreren hun inzet op één of twee instrumenten. Maar de meeste regio's zetten een scala aan instrumenten in, waarvan hier enkele voorbeelden. Om uitstroom te bevorderen zetten bijvoorbeeld 18 regio's jongerenvouchers, loonkostensubsidies, plaatsingsbonussen of

¹⁰ www.gemeenteloket.minszw.nl onder «Jeugdwerkloosheid».

¹¹ www.gemeenteloket.minszw.nl onder «Jeugdwerkloosheid».

-cheques in. Het gemiddelde bedrag daarvan ligt tussen de € 2.000–2.500. Daarbij stellen veel regio's aanvullende voorwaarden: uitstroom moet zijn naar kansrijke sectoren en voor een minimale arbeidsduur (6–12 maanden). In 24 regio's wordt daarnaast ingezet op extra fte's voor de bemensing van de jongerenloketten, werkgeversservicepunten en het aantrekken van jobhunters. Een behoorlijk aantal regio's geeft aan te willen aansluiten bij de sectorplannen. In een paar regio's is – voor zover dat al kan – aansluiting gevonden bij sectoren in de regio's en heeft men afspraken gemaakt met uitzendbureaus (zie kader). Regio's realiseren niet alleen uitstroom naar werk maar ook worden jongeren zonder startkwalificatie begeleid naar onderwijs in samenwerking met ROC's en kenniscentra.

Uitgelicht: werkgelegenheidsprojecten in arbeidsmarktregio Haaglanden

In de regio Haaglanden zijn met sectoren waar de meeste arbeidspotentie ligt, zoals de schoonmaak, glazenwasserij, detailhandel en horeca, afspraken gemaakt over arrangementen voor werkloze jongeren. Hierbij wordt zoveel mogelijk gezocht naar combinaties met een opleiding, waaronder BBL. Indien nodig, biedt de gemeente hierbij een loonkostensubsidie of werkgeverscheque aan. Op deze manier zijn tussen maart en december 2013 500 banen en leerwerkplekken gerealiseerd. Concrete voorbeelden van projecten zijn een project met een thuiszorgorganisatie, waarbij 25 jongeren een BBL-opleiding volgen en daarbij van de organisatie een jaarcontract als zorg hulp krijgen aangeboden. Een ander voorbeeld is een project van een kenniscentrum en een opleidingsinstituut in de schoonmaak, waarbij 15 jongeren in een leerwerktraject van 9 tot 12 maanden (BBL-1) worden opgeleid voor werk in de schoonmaak. Zij krijgen daarbij een payroll-contract bij het opleidingsinstituut en zo snel als kan een leerwerkovereenkomst bij de werkgever.

In 24 van de 35 regio's worden projecten uitgevoerd die jongeren onderwijs- en arbeidsfit maken of houden met de inzet van leerwerkervaringstrajecten en in 21 van de 35 regio's via coachings- en begeleidings-trajecten. Daarbij komen leerwerkervaringstrajecten in diverse vormen voor: zo wordt de Startersbeurs via Startersbeurs Nederland in 14 regio's aangeboden of oriënteert men zich hierop. In 5 regio's wordt gewerkt met een eigen, lokale variant van de Startersbeurs. 5 regio's zetten een wijkleerbedrijf/opleidingsbedrijf op en er worden in 2 regio's consultancy-opdrachten binnengehaald bij bedrijven. In verschillende regio's lopen jongeren-voor-jongeren projecten, waarbij (veelal zelfredzame) jongeren elkaar helpen om arbeidsmarkt- of onderwijsfit te worden. In de kaders hieronder een overzicht van initiatieven die de arbeidsmarktregio's inzetten en twee voorbeelden.

Overzicht: een keur aan initiatieven in de arbeidsmarktregio's

Vergroten van de uitstroom

- *Incentives voor werkgevers: jongeren vouchers, loonkostensubsidie, plaatsingsbonus en cheques*
- *Extra fte's voor de begeleiding van jongeren naar onderwijs of werk en/of de acquisitie van banen en leerwerkplekken (bemensing jongerenloketten, werkgeversservicepunten en jobhunting)*
- *Ontwikkeling van nieuwe opleidingstrajecten (bijvoorbeeld «werkzware» BOL-trajecten voor jongeren die geen BBL-plek kunnen vinden en instroomprogramma's ter voorbereiding op het MBO)*

- Afspraken met sectoren en uitzendbureaus over het plaatsen van jongeren
- Mentor- of maatjesprojecten
- Banenmarkten
- Speeddaten met werkgevers
- Regionale ambassadeurs aanpak jeugdwerkloosheid (overheid en/of werkgevers)

Onderwijs- en arbeidsmarkt fit maken en houden

- Re-integratietrajecten voor kwetsbare jongeren
- Leerwerkervaringsplaatsen
 - Startersbeurs of regionale variant (Stage Nieuwe Stijl, Leerwerkcheque, Ondersteuningsbeurs)
 - Wijkleerbedrijf of opleidingsbedrijf
 - Consultancyopdrachten bij bedrijven
- Coaching- en begeleidingstrajecten
- Jongeren-voor-jongeren projecten
- Ondernemerschap: zelf ondernemer worden of ondernemersvaardigheden opdoen

Verkleinen van de instroom

- Arbeidsmarktoriëntatie bij studiekeuze
- Samenhangend beleid: VSV-aanpak, SchoolEx 2.0

Overige projecten en instrumenten

- In beeld brengen van de doelgroep via bestandsanalyse of onderzoek
- Stroomlijnen van interne en samenwerkingsprocessen
- Communicatiecampagnes om de doelgroep beter te bereiken

Uitgelicht: Stage Nieuwe Stijl (arbeidsmarktregio Holland-Rijnland)

Stage Nieuwe Stijl biedt recent afgestudeerde hoger opgeleide jongeren (minimaal MBO-4, HBO of WO) die niet direct een baan kunnen vinden de mogelijkheid om leerwerkervaring op te doen bij bedrijven in de regio. De door werkgevers te betalen stagevergoeding bedraagt ongeveer € 650,- per maand inclusief werkgeverslasten. De jongere ontvangt € 400,- netto. Daarnaast krijgen de deelnemende jongeren ook een opleidingsprogramma, in samenwerking met ROC Leiden, afdeling contractonderwijs. De deelnemers zijn maximaal 6 maanden voor 24 uur per week werkzaam en volgen daarnaast 10 à 15 dagen trainingen en gastlessen. Het lesprogramma wordt in samenwerking met de deelnemende bedrijven opgesteld en verzorgd, om zo te garanderen dat het aansluit op de praktijk van het bedrijfsleven. Tussen februari 2013 en januari 2014 hebben 149 jongeren deelgenomen en 46 deelnemers zitten nog in het project. Tot nu toe zijn 103 jongeren uitgestroomd en 72% van hen heeft werk gevonden.

Uitgelicht: NoorderBaanBattle (arbeidsmarktregio Groningen)

NoorderBaanBattle is in januari 2014 van start gegaan met 7 teams in Groningen, Assen en Hoogezand. Bij NoorderBaanBattle gaan afgestudeerde starters van 18–26 jaar (MBO, HBO en WO) zelf aan de slag om werk te vinden. Ze komen in een team met andere gemotiveerde werkzoekenden en vormen samen een netwerk om kennis, ervaring en contacten met elkaar te delen. Elk team krijgt een (vrijwillige) coach. Dat zijn succesvolle mensen uit het bedrijfsleven die het team helpen om een plan van aanpak te maken. Diverse bedrijven hebben al werkervaringsplekken beschikbaar gesteld. Het team dat de meeste leden weet te plaatsen, wint de competitie. De jongeren gaan naar huis met nieuwe vaardigheden, een groter

Eerste opbrengsten gerealiseerd

De regionale aanpak van jeugdwerkloosheid is enkele maanden van start. Toch zijn er al eerste resultaten te melden, zowel kwantitatief als kwalitatief. Door de regionale verschillen in de aanpak jeugdwerkloosheid verschillen ook de geboekte resultaten. De kwantitatieve resultaten en meer nog de kwalitatieve resultaten vormen daarbij de meerwaarde aan de aanpak jeugdwerkloosheid.

De kwantitatieve resultaten in termen van gerealiseerde plaatsingen lopen per regio uiteen van enkele tot enkele honderden plaatsingen op banen, leerwerkbanen en stages¹². Hiervoor is een aantal oorzaken te noemen: verschillen in registratie en periode van de gebruikte cijfers (de resultaten zijn dan ook niet zonder meer op te tellen tot een totaalcijfer), de fase waarin de regio's zich bevinden (opstart of vergevorderd) en de keuze van instrumenten. Sommige instrumenten genereren vrijwel direct plaatsen. Dit zijn instrumenten zoals loonkostensubsidies en vouchers. Andere instrumenten leveren daarentegen meer kwalitatieve resultaten op: verbreding van de doelgroep (niet-uitkeringsgerechtigden, kwetsbare jongeren), inzetten van extra fte's, intensivering van de regionale samenwerking en innovatie in de arbeidstoeleiding (zie kader), waardoor het instrumentarium om jeugdwerkloosheid te bestrijden kan worden uitgebreid. Die kwalitatieve instrumenten moeten in de komende tijd tot succesvolle plaatsingen leiden. We blijven deze ontwikkeling uiteraard volgen via de monitor.

Uitgelicht: versterking samenwerking Zuid-Kennemerland, Zuidoost-Brabant en nieuwe regio's

De regio Zuid-Kennemerland is bezig met het opzetten van een Werkplein-structuur waarin UWV en gemeenten samenwerken in het bedienen van de doelgroep. Die bestond al in het deel boven het Noordzeekanaal (Beverwijk), maar nog niet in het deel daaronder (Haarlem). Dat wordt momenteel opgezet.

De regio Zuidoost-Brabant heeft als kwalitatieve doelstelling het verstevigen van de samenwerking tussen de 14 deelnemende gemeenten. Dat is temeer aan de orde omdat de gemeenten voorheen deel uitmaakten van het bredere SRE-verband, samen met de regio Helmond. Tussen de 14 gemeenten is er inmiddels periodiek overleg op ambtelijk niveau over jeugdwerkloosheid en het bredere arbeidsmarktbeleid. In enkele gevallen, zoals Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en Zuid-Holland Centraal, is de arbeidsmarktregio nog een betrekkelijk nieuwe entiteit. De aanpak jeugdwerkloosheid bestaat daar uit het tot stand komen van een effectieve samenwerking.

Hoe verder met de eerste resultaten uit de regio's

De verschillen in uitkomsten tussen regio's zijn voor een belangrijk deel het gevolg van de gekozen aanpak om aan te sluiten bij de situatie in de arbeidsmarktregio's. Dat neemt niet weg dat regio's elkaar kunnen inspireren en van elkaar kunnen leren. De arbeidsmarktregio's kunnen de uitkomsten van dit eerste deelrapport van de monitor benutten voor de verdere versterking van de regionale aanpak van de jeugdwerkloosheid. Gedurende de looptijd van de Aanpak jeugdwerkloosheid worden daarom

¹² Voor zover het onderzoek deze rechtstreeks heeft kunnen herleiden aan het regionale Plan van Aanpak Jeugdwerkloosheid.

zogenaamde «Leercirkels» georganiseerd. Op deze druk bezochte bijeenkomsten voor de regionale projectleiders worden goede ervaringen en kennis uitgewisseld. De eerstvolgende Leercirkel staat gepland op 13 mei. Op deze Leercirkel zullen de uitkomsten en voorbeelden uit deze monitor worden gepresenteerd.

Extra ESF-middelen voor de regionale aanpak van jeugdwerkloosheid

In december 2013 heeft de Minister van SZW € 36 miljoen extra beschikbaar gesteld voor de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's voor de bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Dit geld is vrijgemaakt uit het Europees Sociaal Fonds (ESF 2007–2013). 34 arbeidsmarktregio's hebben hiervoor een aanvraag ingediend. Er wordt vooral ingezet op de thema's «begeleiding naar een baan» en «begeleiden van kwetsbare jongeren». Ook het verstrekken van loonkostensubsidie is een populaire maatregel. In totaal hebben 10 centrumgemeenten ESF aangevraagd voor de Startersbeurs. Daarnaast wordt ingezet op versterking van jongerenloketten en extra jobcoaches.

Extra middelen aanpak jeugdwerkloosheid Caribisch Nederland

In een brief van 3 juli 2013 aan uw Kamer¹³ (kamerstuk 24 515 , nr. 265) is u meegedeeld dat een deel van de extra middelen die het kabinet in 2013 heeft vrijgemaakt voor intensivering van armoede- en schuldenbeleid, voor Caribisch Nederland wordt bestemd. In het verlengde daarvan is besloten middelen beschikbaar te stellen voor onder meer de aanpak van jeugdwerkloosheid op de eilanden. Met de bestuurscolleges aldaar is besproken dat het in totaal gaat om € 100.000 voor jeugdwerkloosheid. De bestuurscolleges hebben in reactie hierop plannen ingediend (zie kader).

Het Openbaar lichaam **St. Eustatius** is in oktober 2013 gestart met het project «*Huiswerkbegeleiding en naschoolse opvang*», uitgevoerd door de Mega D Youth Foundation. De activiteiten zijn gericht op de aanpak van leerachterstanden, het voorkomen van schooluitval, begeleiding naar de arbeidsmarkt of een stageplek, voorlichting op verschillende onderwerpen, aanpak van hangjongeren, verbetering van de beheersing van de Nederlandse taal en stimuleren van een gezonde levensstijl (voeding en beweging). Met behulp van de extra middelen aanpak jeugdwerkloosheid (in combinatie met de middelen voor het tegengaan van armoede- en schuldenproblematiek) kan de Mega D Youth Foundation momenteel aan 50 jongeren huiswerkbegeleiding en naschoolse opvang aanbieden, met name ook aan jongeren van wie de ouders niet de financiële mogelijkheden hebben om dit te betalen.

Het Openbaar lichaam **Saba** is in november 2013 gestart met het project «*Werkmeester+*», waarin jongeren die hun taakstraf hebben afgerond, tijdelijk betaalde werkzaamheden kunnen verrichten in de lokale bouwsector. Doel is uiteindelijk uitstroom naar een vaste betaalde baan. De jongeren worden op de werkplek getraind in vaardigheden voor de bouwsector, zoals timmeren en schilderen. Ook nemen ze deel aan diverse cursussen, zoals een sollicitatietraining en een EHBO cursus. Daarnaast worden ze intensief begeleid op werknemersvaardigheden, zoals op tijd komen, samenwerken en communiceren. Deze intensieve begeleiding door

¹³ Kamerstuk 24 515 , nr. 265.

de werkmeester is nodig gezien de vaak ernstige multiproblematiek van de jongeren, bijvoorbeeld drugs- en drankproblematiek.

Het Openbaar lichaam **Bonaire** is in december 2013 gestart met het project «*Toeleiding jongeren naar werk*» in de wijken Rincon, Antriol en Nort i Saliña. Het project is gericht op jongeren met een laag IQ of die een lange gevangenisstraf van drie of meer jaren er op hebben zitten. Het streven van dit project is om kandidaten uit te laten stromen naar een reguliere plek op de arbeidsmarkt, al zal dat niet in alle gevallen haalbaar zijn. Er wordt een leerwerktraject aangeboden om de benodigde sociale en beroepsvaardigheden op te doen om kansen op een reguliere baan te vergroten. Eén dag in de week zijn de deelnemers bij FORMA (organisatie voor volwasseneneducatie). Vier dagen in de week zijn ze werkzaam bij Stichting Project, waar ze op basis van een leerwerkplan werken aan beroepshouding en eenvoudige beroepscompetenties. De jongeren worden begeleid door een jobcoach, een docent en een maatschappelijk werker. Bij de begeleiding worden ook de gezinnen van de jongeren betrokken.

De eilanden rapporteren halfjaarlijks aan de CN tafel, het interdepartementale overleg voor Caribisch Nederland.

Sectorplannen

Sociale partners hebben in het sociaal akkoord aangegeven bereid te zijn zich in te zetten om de werkloosheid op korte termijn te bestrijden en de werking van de arbeidsmarkt op lange termijn te verbeteren. Op korte termijn door het bevorderen van instroom van jongeren, het behoud van vakkrachten en het begeleiden van mensen die met werkloosheid worden bedreigd naar ander werk in dezelfde of een andere sector. Op langere termijn door te zorgen voor gezonde en goed geschoolde werknemers, die indien nodig makkelijk naar ander werk toe worden begeleid.

Gekozen is voor een maatwerkaanpak door middel van sectorplannen. Sociale partners in sectoren en in de regio kunnen immers het beste inschatten wat nu en op langere termijn de behoefte aan personeel is. Het kabinet heeft in totaal € 600 miljoen uitgetrokken om deze gerichte aanpak van knelpunten op de arbeidsmarkt financieel te ondersteunen. Het gaat om een co-financiering, dus sectoren leggen er zelf ook nog eens € 600 miljoen bij. Ten minste een derde deel is bestemd voor de arbeidsinstroom van jongeren in de sectoren.

Veel sectoren voelen de urgentie van de problemen op de arbeidsmarkt en zijn voortvarend aan de slag gegaan met de aanpak van de knelpunten en zetten daarbij fors in op het bestrijden van de jeugdwerkloosheid (zie kader). Ook zijn er in het Techniekpact afspraken gemaakt om technisch geschoold personeel voor (technische) sectoren te behouden en «up to date» te houden, door gezamenlijke inspanning van sectoren in sectorale plannen.

Er zijn 35 sectorplannen ingediend in de eerste tranche. De tweede tranche start vanaf april. De eerste sectoren hebben uitsluitend gekregen over hun sectorplan en kunnen aan de slag met het aanpakken van de knelpunten op de arbeidsmarkt. Momenteel is het Ministerie van SZW druk bezig de overige plannen te beoordelen en de sectoren zo snel mogelijk duidelijkheid te geven zodat ook zij aan de slag kunnen met de uitvoering van de plannen. Op basis van de tot op heden goedgekeurde plannen is het de verwachting dat het doel dat ten minste een derde van de sectormaatregelen wordt bestemd voor de arbeidsinstroom van jongeren

gerealiseerd zal worden. De Minister van SZW zal de Kamer in het voorjaar informeren over de voortgang van de sectorplannen.

Jeugdmaatregelen in de goedgekeurde sectorplannen

- *Ruim 6.000 mensen van werk naar werk in de Bouw. 2.500 extra leerwerkplekken worden gecreëerd, 500 banen voor (langdurig) werklozen te realiseren en 2.500 leermeesters behouden voor de sector.*
- *750 extra leerwerkplekken erbij voor jongeren in de Procesindustrie. En 300 mensen aantrekken vanuit andere sectoren. Het versneld opleiden van 200 werkloze jongeren met het bieden van een baangarantie.*
- *In de Schilders en de Afbouw komen er 1335 extra leerwerkplekken bij en 700 trajecten voor begeleiding van werk naar werk.*
- *In de Transport en Logistiek komen er 1.250 extra leerwerkplekken bij.*

Leerbedrijven en leerbanen

Het aantal leerbedrijven verandert voortdurend. Door de economische crisis is de uitstroom van leerbedrijven sterker dan voorheen. Het Stage- en leerbanenoffensief van SBB en de samenwerkende kenniscentra en de inspanningen van de ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid zijn gericht op werving van extra nieuwe leerbedrijven. In de laatste vier maanden van 2013 konden mede daardoor 10.000 leerbedrijven erkend worden door de kenniscentra, tegenover een uitstroom van 9.200 leerbedrijven.¹⁴ Tijdens de Jeugdtop van 7 oktober jl. konden we bekend maken dat er, dankzij de gezamenlijke inspanning van het kabinet, de ambassadeur Aanpak jeugdwerkloosheid, werkgevers en werknemers, 10.094 extra leerbanen komen voor jongeren in het bedrijfsleven. Die afspraken laten zien dat de animo vanuit het bedrijfsleven groot is om jongeren perspectief te bieden. Deze afspraken worden momenteel vastgelegd binnen de sectorplannen.

Premiekorting

In de Begrotingsafspraken 2014 is tevens afgesproken de arbeidsmarkt voor jongeren te versterken met een premiekorting. Met ingang van 1 juli 2014 wordt een premiekorting van maximaal € 3.500 op jaarbasis ingevoerd voor werkgevers die een jongere uitkeringsgerechtigde in dienst nemen. Dit is via het Belastingplan 2014 geregeld. Het betreft een tijdelijke regeling die gericht is op nieuwe banen in de periode van 1 januari 2014 tot 1 januari 2016. Hiervan zijn op dit moment geen gegevens te melden. Vanaf 2015 zullen het gebruik en de uitgaven worden gemonitord.¹⁵

Ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid

Als onderdeel van de aanpak jeugdwerkloosheid heeft het kabinet voor de duur van twee jaar een ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid, Mirjam Sterk, aangesteld. De ambassadeur heeft voornamelijk als taak ervoor te zorgen dat de regionale en de sectorale aanpak van de jeugdwerkloosheid elkaar versterken. Zij moet ook stimuleren dat een match ontstaat tussen de vacatures, stageplaatsen en leerwerkbanen die werkgevers

¹⁴ Zie: Basiscijfers Jeugd, UWV en S-BB, 4 maart 2014.

¹⁵ Het gebruik van de premiekorting in 2014 monitoren kan niet, omdat in 2014 het bedrag voor de premiekorting jongeren nog in dezelfde rubriek als de mobiliteitsbonus voor ouderen wordt aangegeven in de loonaangifte. Een nieuwe rubriek in de loonaangifte is vanaf volgend jaar wel mogelijk.

beschikbaar stellen en de jongeren die op zoek zijn naar werk. Daarbij besteedt de ambassadeur bijzondere aandacht aan die jongeren die relatief hard worden getroffen door werkloosheid, zoals jongeren die op zoek zijn naar een stage of leerwerkbaan, jongeren zonder startkwalificatie en jongeren met een niet-westerse achtergrond. Ook ondernemerschap maakt onderdeel uit van de aanpak jeugdwerkloosheid.

Mirjam Sterk en haar team kunnen geen nieuwe banen creëren. Daarvoor is een stijging in de vraag naar producten en diensten en dus economische groei nodig. Zij kan wel bijdragen aan snellere en/of betere matches voor jongeren op de arbeidsmarkt. Zo probeert de ambassadeur de dynamiek op de arbeidsmarkt van jongeren gaande te houden en de werkloosheidsduur zoveel mogelijk te bekorten. SterkTeam wil jongeren arbeidsfit maken en houden door jongeren werkervaring op te laten doen, hun vaardigheden te verbeteren en hun netwerk te verbreden. Dit versterkt hun positie op de arbeidsmarkt als de economie weer aantrekt.

Dit doet de ambassadeur allereerst door eraan bij te dragen dat er voldoende stages en leerbanen beschikbaar zijn voor jongeren die nog studeren. Meer dan de helft van de werkloze jongeren zit immers nog op school en is op zoek naar een bijbaan, stage of leerbaan van meer dan 12 uur per week. De andere helft van de werkloze jongeren is klaar met school en zoekt werk. Zij leggen het in de concurrentie om de banen nogal eens af vanwege een gebrek aan werkervaring, een gebrek aan een goed netwerk en een gebrek aan vaardigheden die nodig zijn om werk te vinden en werk te houden. Ervaring opdoen en bijleren is de enige remedie. De ambassadeur probeert hen op weg te helpen. En daarbij geldt: Elk werk telt! Ook ondernemen is een reële carrièreoptie. Vanuit de gangbare gedachte dat voorkomen beter is dan genezen, zet de ambassadeur in op een goede voorbereiding van leerlingen en studenten op het werkende leven. Om de overgang van school naar werk te versoepelen stimuleert zij dat jongeren al vroeg ervaren welke beroepen er zijn en wat werken van je vraagt. De specifieke problemen waar jongeren tegenaan lopen die al van oudsher een kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt, zoals allochtone jongeren en jongeren zonder startkwalificatie, pakt de ambassadeur gericht aan. Het bieden van sociaal kapitaal – professionals uit het bedrijfsleven die hen helpen bij het maken van een studiekeuze, de zoektocht naar een stage of een baan of het starten van een onderneming – is voor hen cruciaal om te voorkomen dat zij buiten de werkende samenleving komen te staan. Tot slot: het is goed om te zien dat steeds meer jongeren ook zelf initiatief nemen om zichzelf en andere jongeren online en offline te ondersteunen bij hun zoektocht naar werk door hun netwerk te verbreden en hun vaardigheden verder te ontwikkelen. De ambassadeur wil jongereninitiatieven effectiever, invloedrijker en duurzamer maken. Hoe sterker de jongereninitiatieven, hoe meer jongeren op weg worden geholpen naar werk.

Werkwijze ambassadeur

Om vooruitgang te boeken op al deze onderwerpen is de inzet van ondernemers, overheid, politiek, onderwijs en jongeren zelf nodig. Zij hebben de banen, de verantwoordelijkheid, de financiële middelen en de instrumenten om de jeugdwerkloosheid aan te pakken. Door de krachten te bundelen en gebruik te maken van elkaars kennis, expertise, middelen, netwerk en ambitie bereiken we betere resultaten en kunnen we een verschil maken. Een complex maatschappelijk probleem als jeugdwerkloosheid dat zich manifesteert in een veranderende samenleving, vraagt ook om een veelzijdige aanpak. Vanuit deze optiek bezien werkt Mirjam Sterk en haar team op verschillende wijze aan een betere toekomst voor jongeren: door te agenderen, door partijen te verbinden en afspraken te

maken, door samen te werken in netwerken en door proactief op te zoek te gaan naar en ruimte te geven aan initiatieven van onderop.

Agenderen

De ambassadeur spoort overheid, politiek en onderwijs aan om werk te maken van hun verantwoordelijkheid om de jeugdwerkloosheid aan te pakken en zet op deze manier jeugdwerkloosheid op de kaart. De ambassadeur probeert de vormgeving van het lokale, regionale en landelijke beleid en de inzet van financiële middelen te beïnvloeden, door bijvoorbeeld te wijzen op de gevolgen voor jongeren van een toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt en zij roept partijen op om jongeren nieuwe zekerheid te bieden. Ook stimuleert de ambassadeur de inzet van financiële incentives voor werkgevers door gemeenten en sectoren. En neemt signalen uit de praktijk mee over knelpunten in regelgeving, zodat deze als daartoe aanleiding is, kan worden aangepast, zoals bijvoorbeeld bij de Regeling cofinanciering sectorplannen is gebeurd.

Partijen verbinden middels afspraken

De ambassadeur stimuleert dat organisaties die allen vanuit hun eigen invalshoek de jeugdwerkloosheid aanpakken samenwerken en concrete (prestatie)afspraken maken. Zo draagt de ambassadeur eraan bij dat nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan, waarin elke organisatie bijdraagt aan een gezamenlijk doel. Dit is bijvoorbeeld terug te zien in de convenanten die UWV mede op aangeven van de ambassadeur sluit met gemeenten en grote bedrijven als BurgerKing, Defensie, een grote drogisterijketen en een grote kledingketen. Daarin worden nu ook afspraken gemaakt over het realiseren van (leerwerk)banen voor jongeren. Bedrijven kiezen niet voor de makkelijkste weg en openen ook hun deuren voor jongeren met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt. En UWV en gemeenten trekken bij de vervulling van de vacatures samen op, ondanks eigen verantwoordelijkheden, eigen doelgroepen en eigen financiële belangen.

Samen werken en samen doen

De ambassadeur trekt met haar team samen op met organisaties die vanuit een eigen verantwoordelijkheid of taak bijdragen aan de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Gezamenlijke doelen worden in samenwerkingsarrangementen gerealiseerd. De organisaties versterken elkaar. Zo zet de ambassadeur landelijke acties op touw samen met uitzendbureaus, arbeidsmarktregio's en een aantal grote bedrijven – die de actie vanaf de start ondersteunen – om jonge baanzoekers een gezicht te geven, hen te helpen bij hun zoektocht naar werk, hen te trainen in solliciteren, hen werkervaring te bieden, hun netwerk te vergroten, hun werknemersvaardigheden te verbeteren en om bedrijven te laten zien dat jongeren nieuwe energie, recente vakkennis en een frisse blik te bieden hebben. Zoals bij de actie Jeugd op zoek en de actie Piekwerk. Zo zijn er de bijeenkomsten voor de arbeidsmarktregio's om kennis uit te wisselen en goede initiatieven om jongeren naar werk toe te leiden onder de aandacht te brengen, die het Ministerie van SZW en de VNG organiseren. En zo brengt de ambassadeur in aanloop naar 1 juli 2014 samen met onder andere UWV de mogelijkheid van de premiekorting actief onder de aandacht bij jongeren en werkgevers. Ook versterkt de ambassadeur het stage- en leerbanenoffensief van Samenwerking Beroepsonderwijs en bedrijfsleven (SBB) en de samenwerkende kenniscentra om voldoende stages en leerbanen voor jongeren te realiseren. Samen werven we nieuwe leerbedrijven om tegen de economische trend in het verlies aan leerbedrijven door bedrijfsbeëindiging, reorganisatie of faillissement te

compenseren met onder andere de campagne «*Word leerbedrijf, daar word je beter van*». Samen werven we extra leerbanen voor jongeren die beter leren met hun handen dan met hun hoofd met inzet van middelen van het kabinet voor cofinanciering van de sectorplannen. Samen roepen we scholen, ouders en studenten op om stagetekorten te melden. Gemelde tekorten proberen we op te lossen door studenten beter voor te bereiden op hun stage, door een rem te zetten op opleidingen met een slechte kans op werk en door nieuwe stages en leerbanen te werven en te creëren in samenwerking met scholen, gemeenten en het bedrijfsleven. Zo werkt de ambassadeur samen met gemeenten om het concept Link2Work – een initiatief van de SER en het Ministerie van SZW – in de praktijk te brengen en jongeren uit achterstandsbuurten het broodnodige sociaal kapitaal te bieden. Professionals uit het bedrijfsleven ondersteunen jongeren bij het maken van een studiekeuze, het zoeken naar een stage of een baan of het starten van een onderneming. En zo werkt de ambassadeur samen met jongerenorganisaties en Microsoft in het project Hete Pepers om jongereninitiatieven verder te brengen en meer jongeren vaardigheden en een goed netwerk te bieden.

Ruimte geven aan initiatieven

De ambassadeur en haar team zijn proactief op naar kansrijke initiatieven die van onderop ontstaan. Ongestuurd en ongevraagd door maatschappelijke instituties, maar ingegeven door eigen wensen en ambities. Bottom-up, in plaats van top-down. Nieuwe vormen van onderlinge solidariteit en creativiteit. De ambassadeur geeft ruimte aan deze initiatieven en helpt hen verder. Zo wordt optimaal gebruik gemaakt van de veerkracht in de maatschappij. Het gaat om initiatieven van jongeren zelf, zoals DeBroekriem, Try Before You Get The Job, Young Ambition en NLWorkXX, die andere jongeren online en offline te ondersteunen bij hun zoektocht naar werk. Initiatieven van investeerders, zoals ABN AMRO en Start Foundation die samen met de gemeente Rotterdam via een social impact bond de Buzinezzclub financieren om jongeren uit een uitkering aan de slag te helpen. Initiatieven in en buiten de school, die jongeren voorbereiden op het werkende leven in samenwerking met het bedrijfsleven, zoals Jet-Net (Junior), TechniekTalent, JINC, K!X, IMC Basis-/Weekendschool, Champs on Stage en Werken aan je Toekomst. En initiatieven van internationale bedrijven die wereldkundig maken bij te willen dragen aan de aanpak van de jeugdwerkloosheid, zoals Nestlé, Microsoft, Hilton en Coca Cola, die vaak ook een appél willen doen op hun toeleveranciers en afnemers om te participeren. Maatschappelijke betrokkenheid wordt steeds meer gezien als een bedrijfspolicy, als een onderdeel van de cultuur en bedrijven zijn ook steeds meer verbonden met de maatschappelijke ontwikkeling van de regio. De komende maanden gaat de ambassadeur met meer individuele ondernemingen en lokale werkgeversverenigingen het gesprek aan om hen te stimuleren banen te bieden voor jongeren of op andere wijze bij te dragen aan de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Om de verschillende mogelijkheden voor werkgevers in beeld te brengen ontwikkelt de ambassadeur in afstemming met onder andere VNO-NCW en MKB-Nederland een keuzekaart.